

**FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI**

**DR. RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.
MAGISTRAT**

Kumpilazzjoni Nru: 101/2020

IL-PULIZIJA

(Spettur Godwin Scerri)

-Vs-

KEVIN TONNA

Illum, 8 ta' Frar 2022

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba fil-konfront ta' **KEVIN TONNA** iben Joseph u Rita nee' Micallef, imwieled nhar it-23 ta' Jannar 1984 gewwa l-Pieta' u residenti gewwa fond nru 4 Franklyn Flat nru 5, Triq il-Kahli l-Mellieha u detentur tal-karta tal-identita' Maltija numru 92984M, li tressaq quddiemha akkuzat talli:-

Fix-xahar ta' Jannar 2020, b'diversi atti maghmulin minhu, fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess dispozizzjoni tal-Ligi, minn gewwa hanut bl-isem ta' V Debono Ironmongery sitwat fi Triq il-Kahli l-Mellieha seraq flus kontanti ghad-detriment tas-Sur John Debono & Sons Co Ltd, b'tali serq huwa aggravat bil-valur u bil-persuna, bi ksur tal-Artikoli 18, 261, 267, 268 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Il-Qorti giet gentilment mitluba sabiex f'kaz ta' htija tikkunsidra lil Kevin Tonna bhala ricediv ai termini tal-Artikolu 49 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-Qorti giet gentilment mitluba sabiex f'kaz ta' htija tikkundanna lill-akkuzat għall-hlas ta' spejjez li għandhom x'jaqsmu mal-hatra ta' esperti jew periti fil-proceduri hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Semgħet lill-Uffiċjal Prosekutur fl-udjenza tad-29 ta' Settembru 2020, jaqra l-akkużi kif emendati fic-Ċitazzjoni li giet ippreżentata kontestwalment;

Rat il-kunsens mogħti mill-Avukat Ġenerali a tenur tal-Artikolu 370(4) tal-Kodiċi Kriminali sabiex il-każ jiġi trattat bil-proċedura sommarja;

Semgħet lill-imputat jiddikjara li mhux ħati tal-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tiegħu;

Semgħet ix-xhieda;

Rat il-provi u d-dokumenti kollha esebiti;

Semgħet it-trattazzjoni orali tal-Prosekuzzjoni u tad-difiża fis-seduta tat-13 ta' Jannar 2022;

Rat id-digriet mogħti fit-18 ta' Jannar 2022 fejn ordnat illi jiġi prodott dokument ieħor in sostituzzjoni tad-dokument GG2, kontenenti l-istess filmati u dan għar-raġunijiet infissra fl-istess diriget;

Semgħet lill-Uffiċjal Prosekutur fis-seduta tal-31 ta' Jannar 2022 jesebixxi d-dokument ordnat fid-digriet tat-18 ta' Jannar 2022;

Rat illi l-kawża kienet imħollija għal-lum għas-sentenza;

Provi

John Debono, id-direttur manigerjali tal-kumpannija V. Debono & Sons Ltd li topera negozju bl-isem V. Debono Ironmongery, xehed illi l-imputat kien impjegat miegħu bħala salesperson u kien ilu jaħdem mal-kumpannija madwar sitta jew seba' snin. Xogħolu kien li jassisti fil-bejgħ tal-merkanzija fil-ħanut, juża *l-cash register* billi jagħmel il-kont u jzomm il-flus lill-klijenti, kif ukoll jgħin lill-impjegati l-oħra tan-negozju f'dak kollu li jkun hemm bżonn. Ix-xhud spjega li matul is-sena 2019 beda jsib flus neqsin mill-*cash register* u diversi drabi nstabu diskrepanzi fil-cash flow u għieh suspett fl-imputat anke għaliex xi klijenti tal-ħanut kienu għibdu l-attenzjoni li l-imputat kien ikebbeb il-flus f'idejh minflok ipogġihom fil-*cash register* u li kien jirreġistra fil-*cash register* prezz ferm inqas mill-prezz tal-prodott li kien qed jinbiegħ. Fir-rigward, ix-xhud esebixxa kopja ta' riċevuta (Dok. JD1)¹ li l-imputat kien ta lil klijent, ċertu Joseph ta' Karizia Insurance, li kien xtara bott żebgħa bil-prezz ta' €67 iżda ngħata riċevuta ta' €0.67, liema riċevuta kienet daħlet lill-klijent fl-inkwiet fuq il-post tax-xogħol tiegħu għaliex kien ha l-flus biex jixtri din iż-żebgħa mill-petty cash.

Is-suspetti bdew jizdiedu meta f'Novembru 2019 l-imputat gie għax-xogħol bis-somma ta' €2,200 fi flus kontanti biex iħallas l-assigurazzjoni tal-vettura tiegħu u meta ra li l-imputat kien qiegħed jgħix stil ta' ħajja stravaganti wisq għall-paga li jaqla' mill-impjeg tiegħu. Ix-xhud semma kif l-imputat mar btala ta' għaxart ijiem il-Polonnja fil-Milied u kif gie lura, xtara mutur li jiswa €3,000 kif ukoll kien qed jagħmel intervent dentali li l-imputat qallu li ser tigħih xi €5,000.

Għalhekk, huwa ha hsieb li jiġi installat sistema għdida ta' CCTV cameras fil-ħanut u qabba lill-accountant tal-kumpannija biex jikkonduci eżercizzju finanzjarju. Ix-xhud beda wkoll jiġbed l-attenzjoni tal-imputat li kien qed ikun hemm diskrepanzi fil-cashflow u saqsih ukoll minn fejn qed igħib il-flus biex jgħix din l-istil ta' ħajja. L-imputat wiegħbu li "*qed iġemma' għol-bott*". Fit-12 jew 13 ta' Jannar 2020, huwa sab

¹ Fol. 51.

€150 nieqes fil-*cash register* u l-ghada fil-ghodu l-imputat gie ghax-xoghol b'gakketta gdida li qallu li xtraha l-ġurnata ta' qabel bil-prezz ta' €150. Ix-xhud ikkonferma li fis-17 ta' Jannar hu ra lill-imputat jitfa' xi flus fil-but meta kien fil-ħanut u t-Tnejn ta' wara, 19 ta' Jannar 2020, ġab espert tal-cameras biex idur il-filmati u elevaw bejn 26 u 30 filmati fuq perijodu ta' ghaxart ijiem bejn l-1 ta' Jannar 2020 u s-17 ta' Jannar 2020 li fihom l-imputat jidher idahħal f'butu minflok fil-*cash register* il-flus imħallsin mill-klijenti tal-ħanut. Ix-xhud ikkonferma li tant huma ċari l-filmati li huwa seta' jghodd l-ammont li seraq l-imputat f'dawk l-ghaxart ijiem minn fuq l-istess filmati. Hu xehed hekk: "*Għax ingħaddu perfettament fuq il-camera. Tista' tghoddhom waħda waħda, Tant huma ċari li tista' tghoddhom waħda waħda.*"²

Huwa kkonfronta lill-imputat u tah opportunita' biex ighid il-verita' iżda l-imputat beda jghajjat u għalhekk spiċċa biex keċċih mill-impjeg fid-19 ta' Jannar 2020 għaliex kellu f'idejh biżżejjed evidenza li l-imputat kien qed jisirqu. Ikkonferma wkoll illi huwa kkopja l-filmati għa fuq pendrive u għaddih lill-Pulizija mar-rapport li għamel fil-konfront tal-imputat nhar it-Tnejn 10 ta' Frar 2020 wara li l-imputat ma tax kas tal-ittra legali li bagħtulu biex jirrifondi l-ammonti li kien seraq.

John Debono xehed ukoll li fil-ħanut, f'dawn l-aħħar sentejn, kienu jkunu hu, huh Carmel Debono li wkoll huwa direttur tal-kumpannija, u l-imputat u t-tlieta li huma kienu jużaw il-*cash register*. Ikkonferma wkoll li għall-użu tal-*cash register* ma jehtieg l-ebda password jew ċavetta u kull min jużah jista' jidhol fih f'kull ħin.

WPC 264 Gabria Gatt xehdet illi hija rċeviet rapport mingħand John Debono fl-10 ta' Frar 2020 u ġabret mingħandu USB drive li esebiet fl-atti (Dok. GG2). Qalet li dan il-USB drive fih 36 filmat, liema filmati hija rathom fl-uffiċċju fl-Għassa tal-Qawra qabel gie mitkellem l-imputat. Ikkonfermat illi f'dawn il-filmati hija għarfet lil Kevin Tonna, persuna li tafha peress li taħdem il-Mellieħa. F'dawn il-filmati hija għarfet lil Kevin Tonna, li "*jidher ċar kristall*" fil-filmati, bħala l-imputat u ratu jieħu l-flus minn fuq il-bank, idahħal idu fil-but jew iżerzaqhom għal naħa oħra u jagħti l-

² Fol. 33.

bqija. Xehdet hekk: “*Jigifieri l-flus flok jidhlu fil-cash, jidhlu fil-but tieghu jew jghaffighom u jdahhal fil-but u jaghti l-bqija xorta minn gol cash.*”

Alfred Mifsud, l-accountant tal-kumpanija V Debono & Sons xehed illi f;nofs Jannar gie msejjaħ biex jara filmati istallati fuq il-*cash register* tal-ganut ġestit mill-kumpanija u jiddokumenta dak li jirrizulta mill-filmati in kwantu flus li gie misappropriati. Hu hejja elenka kronologjikemtn bil-ħin u data u l-ammont il-flus li seta’ jara li ġew nieqsa mill-*cash register* fejn ra li l-impjegat, Kevin Tonna, ma kienx qed ipoggi flus fil-*cash register* iżda kien jirrombalhom u ma jpoġġihomx fil-*cash register*. Meta kien fif-dubju dawr l-ammont li ħa l-imputat dawn ma tniżżlux fl-eleku. Dok. AM1. Total li ma ġewx impoġġija fl-*cash register* €850 u €184 fi flus li ttieħdu mill-*cash register* biex jingħataw bħala bqija. Bejn 3 u 17 ta’ Jannar 2020

Carmel Debono direttur tal-kumpanija V Debono & Sons xehed li huh qallu li qed jahseb li Kevin Tonna kien qed jisraq flus u meta ra l-filmati kkonferma li dan kien minnu. Għalkemm qatt ma ra lill-imputat jisraq il-flus huwa ra l-filmati fejn jidher jiġbor il-flus mingħand il-klijenti, it-tih il-bqija u jagħmel il-flus fil-but minflok fil-*cash register*. Kien ilu jinnota li kien ikun hemm flus neqsin mill-*cash register* fl-aħħar tal-ġurnata u li l-imputat kien qed jixtri mutur, vetturi u oġġetti li jiswew il-flus b’paga ta’ €300 fil-ġimgħa meta kellu wkoll żewġ itfal x’imantni, iżda s-suspetti tiegħu kienu affermati meta ra l-filmati.

L-imputat Kevin Tonna, fl-istqarrija tiegħu, li huwa rilaxxa wara li nġhata d-drittijiet legali kollha tiegħu³, stqarr li huwa kien jaħdem ma’ V. Debono Ironmongery bħala sales person u li xogħolu fuq il-*cash register*. Afferma wkoll li John Debono ġieli kien jiġbidlu l-attenzjoni li ma kienx qed jaqbel fil-cash flow tal-ħanut. L-imputat ma jiċħadx li huwa aċċetta li jrodd lura l-ammont li John Debono kien qed jippretendi mingħandu u qal “*ghadna ghaddejjin bil-ftehim*”. Meta gie mistoqsi jekk huwiex lest irodd lura dawn il-flejjes lil John Debono, l-imputat wieġeb hekk: “*Jiena*

³ Ara xhieda Spettur Godwin Scerri, WPC 264 Gabria Gatt u WPC 401 Morgan Cassar Bonaci, 29 ta’ Settembru 2020, Dok. GS1, fol. 55 u 56.

lil Debono dejjem irrispettatjtu u iva lest li nroddhom lura ... nista' ngiblu elf Euro", iżda ma jiftakarx meta kien l-ewwel darba li beda jeħodlu l-flus. Madanakollu, irribadixxa li huwa "*lest li nitolbu skuża u inrodd l-ammont lura.*"

L-imputat meta xehed minn jeddu u volontarjament quddiem il-Qorti, qal illi flimkien miegħu jaqdu l-klijenti fuq il-cash, kienu jaħdmu l-imgħallmin tiegħu John u Carmel aħwa Debono u kien hemm *cash register* wieħed biss li kellhom aċċess għalih it-tlieta li huma ġieli li anke fl-istess ħin waqt li jkunu qed jaqdu l-klijenti rispettivi tagħhom. L-imputat qal illi għalkemm kien juża l-*cash register*, ma kienx jaf kemm kien ikun hemm flus ġo fih għaliex kien John Debono li kien jieħu ħsieb il-flus fil-*cash register*. Xehed ukoll illi ġieli ma kienx hemm biżżejjed flus fil-*cash register* u kien ikollu juża flus tiegħu biex jagħti l-bqija lill-klijenti u mbagħad x'ħin ikun hemm il-flus kien jirrifondi lilu nnifsu billi jieħu l-flus mill-*cash register*. Hu lanqas kien ikun jaf kemm kien ikun hemm bejgħ f'gurnata u kemm ikun daħal flus fil-*cash register* fl-aħħar tal-gurnata iżda l-imgħallmin ta' sikwit kien jgħidli li ma qablux fil-cash il-gurnata ta' qabel u spicċaw bin-nieqes, u dan tlieta jew erba' darbiet fil-ġimgħa. Madanakollu, skont l-imputat, qatt ma qallu b'kemm u qatt ma talbu joħroġ il-flus minn butu biex jirrifondi l-flus li kien hemm nieqes.

In kontro-eżami l-imputat ikkonferma li għalkemm ġie mitlub waqt l-interrogazzjoni jara l-filmati li kienu ġew elevati mill-ħanut fejn huwa jidher jieħu l-flus mill-*cash register*, huwa kien irrifjuta li jara dawn il-filmati u qal li ma kellux bizzejjed ħin biex jarahom peress li dakinhar kienet festa u kellu x'jagħmel. Insista wkoll illi huwa ġieli dar fuq l-imgħallmin tiegħu biex joħroġ l-flus minn buthom biex jista' jagħti l-bqija lill-klijenti. Meta ġie mistoqsi jispjega kif fil-filmati huwa jidher li qed jieħu l-flus u jpoġġih f'butu, qal li kien jagħmel hekk għaliex kien ikollu jieħu minn ta' granet oħrajn u sostna wkoll li mhux l-ewwel darba li f'ġimgħa ħareġ €80 jew €100 minn butu bqija lill-klijenti. Xehed ukoll illi għalkemm ma kienx iżomm rendikont bil-miktub, is-sidien tal-ħanut kienu jafu biha u hadd ma qallu li kien qed jagħmel ħażin, anzi kienu jagħmlu l-istess haġa. L-imputat ċaħad li l-imgħallmin tiegħu qatt talbuh jirrifondi flus lill-*cash register* u lanqas setgħu jwaħħlu fih għax il-cash dejjem intuża

minn kulhadd u mhux minnu biss. Ikkonferma wkoll li huwa lest irodd il-flus lura għalkemm ma kien ha xejn.

Ikkunsidrat;

Il-Qorti tibda biex tosserva illi l-liġi penali ma teħtieġ li biex persuna tiġi misjuba hatja tkun trid tiġi instawrata f'moħħ il-gudikant, iċ-ċertezza assoluta, u dan għaliex huwa rari li jiġi riskontrat dan il-livell ta' prova. Fis-sistema ġuridiku tagħna huwa biżżejjed għas-sejbien ta' htija kriminali, li qorti ta' ġustizzja kriminali tkun konvinta lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni mill-provi impressqa mill-Prosekuzzjoni, u li dawn il-provi ma jkunux gew newtralizzati mid-difiża fuq bażi ta' probabbiltà. Dan il-grad ta' prova hija l-oġġla *threshold* ta' prova li l-liġi teħtieġ fis-sistema ġuridiku tagħna sabiex Qorti ta' ġustizzja kriminali tkun tista' ssib persuna akkużata hatja ta' reat kriminali.

Fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Peter Ebejer**⁴, ġie riaffermat illi l-grad ta' prova li trid tilhaq il-Prosekuzzjoni hu dak il-grad li ma jhalli ebda dubju dettat mir-raġuni u mhux xi grad ta' prova li ma jhalli ebda ombra ta' dubju, għaliex l-ombra ta' dubju ma jistax jitqies li huwa dubju li huwa dettat mir-raġuni. Fi kliem iehor, dak li l-ġudikant irid jasal għalih hu, li wara li jqis iċ-cirkostanzi u l-provi kollha, u dejjem bl-applikazzjoni tal-buon sens tiegħu, ikun moralment konvint minn dak il-fatt li trid tipprova l-Prosekuzzjoni.

Il-Qorti, kif ghamlet ukoll il-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza appena msemija, tqis li jkun opportun li tiċċita dak li qal Lord Denning fil-kaz **Miller vs Minister of Pension**⁵ fir-rigward tat-tifsira tal-espressjoni '*proof beyond a reasonable doubt.*'

⁴ Deciza 5 ta' Dicembru 1997.

⁵ 1974 - 2 ALL ER 372.

“Proof beyond a reasonable doubt does not mean proof beyond the shadow of a doubt. The law would fail to protect the community if it admitted fanciful possibilities to deflect the course of justice. If the evidence is so strong against a man as to leave only a remote possibility in his favour, which can be dismissed with the sentence 'of course it is possible but not in the least probable', the case is proved beyond reasonable doubt, but nothing shall of that will suffice.”

Sabiex tiddetermina jekk dan il-livell probatorju jkun intlaħaq fil-kaz partikolari, il-Qorti trid tara jekk u safejn persuna tkun qed tixhed is-sewwa bil-prinċipji provduti lilha fl-Artikolu 637 tal-Kodiċi Kriminali.

« Jekk il-Qorti tqis li, applikati dawn il-prinċipji, xhud ikun qiegħed jixhed is-sewwa, allura tkun tista' toqgħod fuq dak li jkun qed jgħid jew fuq parti minn dak li jkun qed jgħid skont il-kaz. Jispetta dejjem lil min ikun irid jiġġudika l-fatti jiddeċiedi jekk, applikati dawn il-prinċipji, jemminx xhud f'dak kollu li jkun qed jgħid jew safejn jemmen minn dak li jkun qed jgħid, u dan japplika wkoll meta x-xhud ikun xhud waħdieni tal-fatti allegati. Huwa biss meta jkun hemm id-dubju veru, bażat fuq ir-raġuni, fuq is-sens komun u fuq il-buon sens, u fuq sħarriġ dettaljat u b'attenzjoni, b'diligenza u b'mod imparzjali tal-provi u l-argumenti kollha li jkunu ġew imresqin mill-Prosekuzzjoni u mid-Difiża li jwassal sabiex dak il-livell ta prova lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni jkun jista' jingħad li ma ntlahaqx u li allura, bħala konsegwenza, l-akkużat ikun irid jiġi dikjarat mhux ħati tal-akkużi miġjuba kontrih. »⁶

Fil-kaz li għandha quddiemha, il-Qorti hija rinfaċċjata b'żewġ verżjonijiet li huma kunfliġġenti: filwaqt li in sostanza, il-verżjoni tal-Prosekuzzjoni hi li l-imputat kien qed jisraq flus mill-*cash register* tal-istabbiliment fejn kien impjegat, kif ukoll iżomm għalih flus li kien jirċievi mill-bejgħ ta' merkanzija minflok ipoġġihom fil-*cash register*, il-verżjoni tal-imputat hi li jekk kien jagħmel hekk, dan għamlu għaliex kien qiegħed jirrifondi lilu nnifsu l-flus li kien ikun ħareġ minn butu biex jagħti l-bqija lill-klijenti għaliex qatt ma kien ikun hemm biżżejjed kontanti fil-*cash register*. Jinsisti

⁶ **Il-Pulizija vs Clifford Bugeja** – deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-5.12.2019.

wkoll li dan kien jagħmlu bil-konsapevolezza u adeżjoni pjena tal-imgħallmin tiegħu li kienu jagħmlu l-istess haġa huma stess.

Għandu jingħad li m'humix infrekwenti dawk il-każijiet fejn il-fatti li joħorgu mill-provi ma jaqblux ma' xulxin jew ikun hemm xhieda li addirittura jgħidu bil-maqlub ta' xulxin. Għall-fini tal-evalwazzjoni tal-kredibbilita` tax-xhieda f'każijiet bhal dawn, huma rilevanti d-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 637 tal-Kodiċi Kriminali. Dawn jipprovdu li għal dak li jirrigwarda ix-xhieda ta' persuni imsemmija mill-Artikolu 633 u mill-Artikolu 636 tal-istess Kodiċi, fosthom persuni li jkollhom interess fil-kwistjoni li fuqha tkun meħtieġa x-xhieda tagħhom, jew fir-riżultat tal-kawża, id-deċiżjoni dwar il-kredibbilita` ta' dawn ix-xhieda titħalla fid-diskrezzjoni ta' min għandu jiġġudika l-fatti. Dan għandu jsir billi jittiehed qies mill-ġudikant tal-imġieba, kondotta u karattru tax-xhud, tal-fatt jekk ix-xhieda għandhiex mis-sewwa jew hijiex konsistenti, u ta' karatteristiċi oħra tax-xhieda tiegħu, u jekk ix-xhieda hijiex korroborata minn xiehda oħra, u taċ-ċirkostanzi kollha tal-każ.

Kif ġie ritenut in materja mill-Qorti fl-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet **II-Pulizija vs Joseph Thorne**⁷, mhux kull konflitt fil-provi għandu neċessarjament iwassal għal-liberazzjoni tal-persuna akkużata għaliex f'każ ta' konflitt fil-provi, «... *il-Qorti trid tevalwa l-provi skond il-kriterji enuncjati fl-Artikolu 637 tal-Kodiċi Kriminali w tasal għall-konkluzjoni dwar lil min trid temmen u f'hiex ser temmnu jew ma temmnux*».

Inoltre, għal dak li jirrigwarda l-kredibbilita` tax-xhieda, l-Artikolu 638 tal-Kodiċi Kriminali jagħmilha car li filwaqt li huwa fid-dover tal-Prosekuzzjoni li ġġib il-provi kollha u l-aħjar prova possibbli sabiex il-grad tal-prova meħtieġa għas-sejbien ta' htija kriminali, jintlaħaq b'suċċess, is-subartikolu (2) tal-istess Artikolu jistipola li xhud wiehed waħdu, jekk emnut, huwa suffiċjenti biex il-każ jigi ppruvat skont il-liġi. Dan il-prinċipju gie ripetutament riaffermat fil-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna in materja.

⁷ Deciza 9.7.2003.

Ikkunsidrat;

Illi fl-ewwel akkuża, l-imputat qed jiġi mixli bir-reat ta' serq aggravat bil-valur u bil-persuna.

Illi wara li qieset ix-xhieda u l-provi kollha miġjuba mill-Prosekuzzjoni in sostenn tal-ewwel imputazzjoni u applikat l-insenjament u l-prinċipji appena esposti u citati, il-Qorti tinsab moralment konvinta illi l-imputat ikkommetta serq minn ġol-istabbiliment V. Debono Ironmongery fil-perijodu ta' żmien indikat fiċ-Ċitazzjoni u li kien effettivament seraq ammont ta' flus kontanti minn dan l-istabbiliment meta daħħal f'butu flus kontanti li kienu minn ġol-*cash register* għad-detriment tal-kumpannija li kienet timpjegah. Wara li semgħet ix-xhieda tal-Prosekuzzjoni tqis li din għandha tagħti affidament sħiħ lill-verżjoni tad-derubati, senjatament il-verżjoni ta' John Debono li fisser kif diversi istanzi ta' diskrepanzi fil-cash flow fejn il-bilanċ ta' flus fil-*cash register* ma kienx jaqbel mal-bejgħ li kien ikun sar u kien ikun inqas mill-ammont mistenni, wassluh biex jissuspetta li l-imputat kien qed jisraq il-flus anke għaliex kien innota wkoll li l-imputat beda jgħix stil ta' hajja wisq stravaganti għall-paga li kien jaqla' mill-impjeg tiegħu mal-kumpannija. Il-Qorti qieset illi fuq il-*cash register* mal-imputat kienu jaħdmu biss id-diretturi tal-kumpannija derubata u l-imputat li jirriżulta mill-provi li kellu aċċess liberu għall-flus fl-imsemmi *cash register*, u qieset ukoll il-fatt illi l-imputat waqt l-interrogazzjoni tiegħu effettivament ammetta li huwa kien għamel hażin meta ha l-flus għad-detriment tan-negozju. Filwaqt li huwa qal ukoll li ma jiftakarx meta kienet l-ewwel darba li beda jeħodlu l-flus lil John Debono, l-imputat finalment stqarr li lest jitolbu skuża u jrodd l-ammont ta' €1,000 lura lil John Debono.

Izda fuq kollox, huma l-filmati meħudin minn CCTV cameras fl-istabbiliment fejn kien impjegat l-imputat u fejn skont il-Prosekuzzjoni, insterqu l-flus kontanti tal-kumpannija, li jikkostitwixxu l-iktar prova b'saħħitha li l-imputat kien qed jaġixxi bil-mod imfisser fix-xhieda ta' John Debono, Carmel Debono u Alfred Mifsud. Kienu wkoll proprju dawn l-istess filmati li affermaw is-suspetti tad-derubati fl-imputat

għaliex huma xehdu li f'dawn il-filmati l-imputat jidher iżomm għalih il-flus kontanti jew parti mill-prezz imħallas il-klijenti minflok ipoġġih fil-*cash register* u jagħti l-bqija mill-*cash register*.

In tema tal-ammissibbilita' u valur probatorju ta' immaġini fuq *video footage* elevat minn CCTV cameras fost mezzji oħrajn, il-Blackstone jgħid hekk:-

*“... a purely mechanical generation of an image, say, by CCTV is not hearsay. This follows the common law, whereby juries may be allowed to see still photographs taken by a security camera during an armed robbery (Dodson [1984] 1 WLR 971), or a video recording of an incident (Fowden [1982] Crim LR 588; Grimer [1982] Crim LR 674), and they may hear a tape recording of a relevant conversation (Maqsd Ali [1966] 1 QB 688). Furthermore, just as a video recording of the commission of an offence is admissible, so also a witness who has seen the recording may give evidence of what he saw, as he is in effect in the same position as a witness with a ‘direct view of the action’ (Taylor v Chief Constable of Cheshire [1986] 1 WLR 1479).”*⁸

Issa fil-każ li għandha quddiemha l-Qorti, l-imputat ma qajjem ebda eċċezzjoni dwar l-ammissibbilita' tal-filmati li ġew esebiti minn PC 264 Gabria Gatt (Dok. GG2) u mill-Ispettur Godwin Scerri (Dok. GG2X) bħala l-filmati li ġew mgħoddija lilha minn John Debono fuq USB drive u l-Qorti ma għandha l-ebda riżerva dwar l-ammissibbilita' ta' dawn id-dokumenti anke għaliex minn imkien ma jirriżulta li l-filmati eżebiti fl-atti processwali m'humiex dawk originarjament registrati jew li dawn ġew sottoposti għal xi manipulazzjoni.

Jirriżulta mill-provi illi d-derubati kif ukoll Alfred Mifsud l-accountant tal-kumpannija, raw dawn il-filmati u fihom għarfu l-persuna li tidher iddaħħal il-flus kontanti imħallsin mill-klijenti tal-ħanut, f'butu minflok fil-*cash register* u jħallas il-bqija mill-istess *cash register*, bħala l-imputat. Din l-identifikazzjoni saret f'termini inekwivoċi u inkonfutabbli. Mhux hekk biss, iżda PC 264 Gabria Gatt, li rat dawn il-

⁸ Blackstone's Criminal Practice, 2012 Ed. F15.16, pp. 2614.

filmati fl-Għassa tal-Pulizija, ukoll għarfet lill-malvivent li jidher fil-filmati bħala l-imputat - għaliex hija tafu mill-Mellieħa – u ratu jieħu l-flus minn fuq il-bank, jgħaffiġhom u jdaħħalhom fil-but jew iżerżaqhom għal naħa oħra u jagħti l-bqija mill-*cash register*.

Il-Qorti tqis illi din l-identifikazzjoni tal-imputat mill-imsemmi uffiċjal tal-Pulizija hija ammissibbli u għandha tingħata valur probatorju. Il-Blackstone, f'*Criminal Practice* (2012 Ed.), jgħid hekk fir-rigward: -

“... police officers who view CCTV footage to see if they might recognise a person are not in the same position as a witness asked to identify someone seen committing a crime (Smith [2008] EWCA Crim 1342; Chaney [2009] EWCA Crim 21; Moss [2011] EWCA Crim 252 ...).”

Dan għaliex:-

“Where the identification/recognition of a suspect is made by a police officer as a result of previous dealings with that person, the identification is admissible Much will depend on the circumstances of the recognition; if it is followed by an immediate arrest, there is no break in the chain from observation to arrest, but if the identifying officer does not immediately arrest the suspect, formal identification procedures should be followed to avoid the risk of the officer’s recognition being ruled as inadmissible”⁹.

Fil-kawza **Taylor vs Chief Constable of Cheshire** (1986), Ralph Gibson LJ jispjega ulterjorment:-

“Where there is a recording, a witness has the opportunity to study again and again what may be a fleeting glimpse of a short incident, and the study may affect greatly

⁹ R. vs. Caldwell and Dixon, citat fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) fid-29.4.2010 fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Fabio Schembri**.

both his ability to describe what he saw and his confidence in an identification. When the film or recording is shown to the court, his evidence and the validity of his increased confidence, if he has any, can be assessed in the light of what the court itself can see’’¹⁰.

Il-Qorti rat hija stess dawn il-filmati¹¹ u taqbel illi l-imputat jintgħaraf faċilment bħala s-sales person li kien qed jirrombla f’idu l-flus li jħallsu l-klijenti tal-ħanut, u wara jpoġġihom f’butu. Hi kellha okkażjoni tara lill-imputat quddiemha fid-diversi seduti miżmuma fil-kors ta’ din il-kawza u ma għandha l-ebda riżerva biex tikkonkludi li effettivament il-persuna li jidher f’dawn il-filmati m’huwa ħadd ħlief l-imputat Kevin Tonna u li l-istess imputat jidher b’mod evidenti u inkonfutabbli jieħu l-flus tal-klijenti u minflok ipoġġihom fil-*cash register*, idahħalhom f’butu filwaqt li jagħti l-bqija mill-*cash register*. Ratu wkoll f’okkażjonijiet, fosthom fil-film tat-3 ta’ Jannar 2020, jieħu €10 mill-*cash register* u jpoġġih fil-but. Dan l-aġir, li ġie deskritt ukoll mix-xhieda tal-Prosekuzzjoni, ftit li xejn iħallu dubju f’moħħ il-Qorti dwar dak li kien qed jagħmel l-imputat.

Ikkunsidrat;

Izda stabbilit dan, il-Qorti xorta waħda trid tistabbilixxi jekk fil-kwadru ta’ dawn il-fatti jikkonfigura r-reat ta’ serq, li ġie mixli bih l-imputat fl-ewwel imputazzjoni, fl-elementi kollha tiegħu.

Il-Kodici Kriminali tagħna ma tagħti ebda definizzjoni tar-reat ta’ serq izda l-elementi essenzjali sabiex jissussisti r-reat ta’ serq huma ben stabbiliti bhala dawk provenjenti mill-insenjament tal-gurista Taljan Carrara li jiddefinixxi r-reat ta’ serq bhala “*La contettazione dolosa della cosa altrui fatta invito domino con animo di farne lucro*” -

¹⁰ Ċitat fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) fid-29.4.2010 fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Fabio Schembri**.

¹¹ Dok. GG2X, li giet konfermat li fih l-istess filmati bħal dawk li ġew esebiti fuq pendrive Dok. GG2.

jigifieri l-kontrettazzjoni doluża ta' oġġett li jappartjeni lil haddiehor akkwizit b'mod frawdolenti bil-ħsieb li jagħmel il-qliegħ mir-res furtiva.

Il-Professur Sir Anthony Mamo jgħallem li:- “... *our courts have generally speaking adopted the definition of the crime given by Carrara*” u konsegwentement, il-ħames elementi materjali u formali tar-reat li jitnisslu minn din id-definizzjoni ilkoll jridu jigu ppruvati sabiex persuna mixlija b'serq tkun tista' tiġi misjuba ħatja, jigifieri: “1. *The contrectatio of a thing. 2. belonging to others. 3. made fraudulently. 4. without the consent of the owner. 5. animo lucrandi.*”

Huwa paċifiku fil-gurisprudenza li r-reat ta' serq huwa kkonsmat u jissussisti fl-elementi kollha tiegħu fil-mument illi “*la cosa fosse anche spostata dal luogo in cui originariamente si trovava*”¹², irrispettivament mir-ritorn in segwitu tar-res furtiva. Il-Qorti tosserva li l-guristi Taljani¹³ huma konkordi li għall-prova ta' dan l-element formali tar-reat, irid jintwera li l-att illeċitu jkun sar bid-dolo speċifiku cioè` bil-konoxxenza u volonta` tal-agent li jakkwista xi vantaġġ għalih jew għal haddiehor:- “... *nella nozione di profitto rientre qualsiasi utilita` o sodisfazione, anche puramente morale, che l'agente intenda ricavare dall'impossessamento della cosa.*”¹⁴

Il-Qorti tqis illi f'dan il-każ l-elementi kollha tar-reat ta' serq bi ħsara tal-kumpannija V Debono & Sons Limited, huma sodisfatti għaliex mill-provi jirriżulta illi l-imputat żamm għalih il-flus kontanti li ħallsu l-klienti tal-ħanut kif ukoll seraq flus mill-cash register tal-kumpannija, liema flus jappartjeni lill-istess kumpannija għaliex hu dovut lilha għax-xiri ta' merkanzija mill-ħanut ġestit minnha. Indubbjament, dan il-flus mhux dovut lill-imputat li, kif rajna, kien impjegat tal-kumpannija. Il-Qorti ma għandha l-ebda dubju li l-element formali tar-reat wkoll huwa ppruvat għaliex il-kontrettazzjoni tal-flus da parti tal-imputat saret b'mod evidentement doliż u bil-ħsieb manifest li jakkwista vantaġġ finanzjarju.

¹² Carrara (Teoria dell'amotio) – citata f'Diritto Penale (L. Delpino), Parte I, p. 816.

¹³ Manzini, Maggiore u Antolisei.

¹⁴ Corte di Cassazione, 9 ta' Ottubru 1980. Dan l-insenjament huwa abbaraccjat ukoll mill-Professur Sir A. Mamo [Notes on Criminal Law, 1958, Vol. II].

Il-Qorti ma temminx il-verżjoni tal-imputat li huwa kien jieħu l-flus biex jirrifondi lill-*cash register* ma kienx ikun fih biżżejjed flus għall-bqija. Il-Qorti kienet tistenna li jekk verament kien joħroġ flus minn butu biex jagħti bqija, l-imputat, bħala impjegat tal-kumpannija, kien iżomm imqar xi xorta ta' notamenti biex ifakkar lill-*cash register* kemm kellu jieħu mingħand il-kumpannija kif ukoll, iktar importanti minn hekk, biex jagħti prova lill-principali tiegħu dwar l-ammont dovuti lill-*cash register*. Barra dan, issibha ferm diffiċli temmen kif matul perijodu ta' biss għim�tejn, l-imputat seta' ħareġ minn butu xejn inqas minn €850 bħala bqija. Kieku dan hu minnu, allura jfisser li l-*cash register* qatt ma kien fih l-ebda flus kwalsiasi, ipotesi li fil-fehma tal-Qorti hija inverosimili u inattendibbli u kif ukoll assurda fil-kuntest ta' negozju bl-imnut bħalma hu dak ġestit mill-kumpannija derubata. F'kull każ, mill-filmati l-Qorti setgħet tinnota li l-*cash register* dejjem jidher mimli bil-kontanti u l-bqija.

Għalkemm ġie sottomess mid-difiża waqt it-trattazzjoni illi l-*cash register* kien użat minn persuni oħrajn, mill-provi jirriżulta li dawn il-persuni l-oħrajn ma kienu hadd ħlief id-dirigenti tan-negozju u għall-Qorti, **l-ipotesi li l-flus insterqu mis-sidien tan-negozju nfushom m'hijiex waħda li hija raġjonevoli jew imqar probabbli meta din titqiegħed fl-isfond tal-provi kollha mressqa mill-Prosekuzzjoni** u żgur li ma tinstawrax dubju li tista' titqies bħala wieħed li huwa dettat mir-raġuni.

Ikkunsidrat;

L-imputat ġie mixli bil-kwalifiki tal-persuna u tal-valur. In kwantu għall-aggravju tal-valur, il-Qorti rat il-filmati kollha fuq Dok. GG2X u qieset illi l-prospett esebit minn Alfred Mifsud (Dok. AM1¹⁵) huwa korrett in kwantu l-Qorti setgħet tidentifika l-istanzi kollha elenkati f'dan ir-rendikont u hi għalhekk konvinta li s-somma li l-imputat effettivament seraq meta daħħal f'butu il-flus kontanti li jidhru fil-filmati fid-dati u l-hinijiet indikati fl-imsemmi prospett, jeċċedi s-somma ta' €232.93 kif maħsub

¹⁵ Fol. 78.

fl-Artikolu 267 tal-Kap. 9 iżda mhux is-somma ta' €2,329.37 imsemmi fl-Artikolu 279 tal-istess Kap. 9.

Mill-provi jirriżulta wkoll b'mod konklussiv u mhux kontestat li l-imputat kien impjegat tal-kumpanija V Debono & Sons Limited f'Jannar 2020 fil-perijodu meta kkommetta dan is-serq¹⁶, liema serq twettaq bi ħsara tal-prinċipal tiegħu. Dan ifisser li dan is-serq hu kwalifikat bil-persuna kif maħsub mill-Artikolu 268(a) tal-Kap. 9 li fid-definizzjoni ta' "seftur" jinkludi kull persuna impjegata ma' haddiehor b'salarju.

Kwantu għall-addebitu tar-reċidiva, il-Prosekuzzjoni, bil-ġurament tal-Uffiċjal Prosektur, esebiet kopja ta' żewġ sentenzi¹⁷ debitament awtentikati bit-timbru u l-firma tad-Deputat Registratur tal-Qorti li erogat is-sentenzi, li permezz tagħhom Kevin Tonna, li għandu l-istess konnotati preċiżi tal-imputat odjern, ġie kkundannat għal reati kriminali u nġhata pieni ta' multa u ta' sentenzi ta' priġunerija sospiża. Għall-Qorti dan ifisser li l-Prosekuzzjoni ressqet prova biżżejjed tal-addebitu tar-reċidiva u effettivament, jirriżulta li qabel ikkommetta r-reat li qed jinstab ħati tiegħu illum, l-imputat odjern kien diġa' ġie kkundannat għal reat b'sentenza ta' qorti ta' ġurisdizzjoni kriminali.

Fir-rigward tal-piena il-Qorti qieset il-fedina penali tal-imputat u l-fatt li qed jinstab ħati tal-addebitu tar-reċidiva. Hadet in konsiderazzjoni wkoll il-fatt illi l-imputat għalkemm ammetta fl-istqarrija tiegħu li huwa lest jirrifondi lill-prinċipal tiegħu l-flus li huwa seraq għad-detriment tagħhom, huwa biddel din il-verżjoni fix-xhieda tiegħu quddiem il-Qorti u kkontradixxa lill-nnifsu. Qieset ukoll li kif jirriżulta mix-xhieda tad-derubati, minkejja l-fatt li kkonfrontawh u tawh diversi opportunitajiet biex jistqarr li kien qed jisraqhom, l-imputat baqa' jisraq lill-prinċipali tiegħu.

¹⁶ Ara Dok. JS1, fol. 90.

¹⁷ Dok. GS3, fol. 96 sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fil-5 ta' Frar 2009 fl-ismijiet **II-Pulizija v. Kevin Tonna** u Dok. GS4, fol. 99, sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fis-26 ta' Ġunju 2007 fl-ismijiet **II-Pulizija v. Kevin Tonna et.**

Għal dawn il-motivi, wara li rat l-Artikoli 17, 31, (20), 49, 261(ċ)(d), 267, 268(a), 279, 280(1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, issib lil KEVIN TONNA ħati tal-imputazzjonijiet kollha miġjuba kontrih u tikkundannah sittax (16)-il xahar prigunerija iżda bl-applikazzjoni tal-Artikolu 28A tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, tordna li din is-sentenza ma tidholx fis-seħħ hlief jekk fi żmien tliet (3) snin mil-lum, il-ħati jikkommetti reat ieħor li għalih hemm piena ta' prigunerija.

Qieghda tordna wkoll lill-ħati, KEVIN TONNA, sabiex ai termini tal-Artikolu 28H tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta, jirrestitwixxi lil John Debono u jew id-dirigenti tal-kumpannija V Debono & Sons Ltd, is-somma ta' elf u erbgha u tletin Euro (€1,034), ossia s-somma misruqa permezz tar-reat li dwaru ingħata sentenza sospiża, u dan fi żmien sitt (6) xhur.

Ai termini tal-Artikolu 28A(4) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti spjegat lill-imputat, fi kliem car u li jinftiehem, ir-responsabbiltajiet tieghu taht l-Artikolu 28B jekk huwa jikkommetti, matul il-perjodu operattiv, reat li għalih hemm piena ta' prigunerija u spjegatlu wkoll il-konsegwenzi tan-nuqqas li jikkonforma ruhu mad-direttiva għall-hlas tas-somma taht l-Artikolu 28H tal-Kap. 9 fiż-żmien mogħti.

Billi ma jirrizultax li gew mahtura xi esperti f'dawn il-proceduri jew fil-*proce-verbal* tal-inkjesta, tiċhad it-talba magħmula mill-Prosekuzzjoni taht l-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Għall-fini tal-Artikolu 28A(8) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, qieghda tordna li din is-sentenza tigi notifikata minnufih lir-Registratur tal-Qorti.

DR. RACHEL MONTEBELLO
MAGISTRAT.